

Povzetek uredbe o vzajemnem priznavanju za podjetja

Uvod

Ta povzetek uredbe o vzajemnem priznavanju dopolnjuje smernice za uporabo Uredbe (EU) 2019/515¹. Namenjen je podjetjem, ki jih zanima neharmonizirano blago ali neharmonizirani vidiki blaga.

Ta povzetek vsebuje odgovore na vprašanja o uporabi Uredbe (EU) 2019/515, ki naj bi olajšali uporabo načela vzajemnega priznavanja. Primeri, uporabljeni v tem gradivu, temeljijo na vprašanjih, ki so jih službe Komisije prejele od organov in podjetij.

Vzajemno priznavanje se uporablja za blago v namembni državi članici, ki ne izpolnjuje zahtev, določenih v nacionalnih tehničnih pravilih navedene države članice. Če je blago skladno z nacionalnimi tehničnimi pravili, vzajemno priznavanje ni potrebno. Če se torej vzajemno priznavanje uporablja pravilno, bi moralo biti na trgu države članice blago, ki morda ni v celoti skladno z nacionalnimi tehničnimi pravili, vendar se zakonito trži v drugi državi članici. Tako blago se šteje za skladno z nacionalnimi tehničnimi pravili v namembni državi članici, ker se zakonito trži v drugi državi članici. To načelo ima izjeme, nekaj primerov pa boste našli tudi v tem dokumentu.

Upamo, da vam bo ta povzetek uredbe o vzajemnem priznavanju pomagal pri uporabi načela vzajemnega priznavanja in s tem splošnega načela prostega pretoka blaga znotraj EU.

¹ Uredba (EU) 2019/515 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. marca 2019 o vzajemnem priznavanju blaga, ki se zakonito trži v drugi državi članici, in o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 764/2008 (UL L 91, 29.3.2019, str. 1).

Dajanje blaga na trg v drugi državi članici v skladu z Uredbo (EU) 2019/515

→ **Ali bi morali obvestiti pristojne organe, ko blago, ki se zakonito trži v eni državi članici, dajete na trg v drugi državi članici?**

Osnovno pravilo je, da se blago, ki se zakonito trži v eni državi članici, lahko prosto daje na trg druge države članice (ne da bi bilo treba o tem obvestiti njene organe), razen kadar je v namembni državi članici potrebna predhodna odobritev². Organi v namembnih državah članicah med ocenjevanjem blaga ne bi smeli sprejemati odločitev o preklicu dostopa do trga, razen kadar je potrebno hitro ukrepanje³. Če tako ukrepanje ni potrebno, lahko blago še naprej dajete na trg, razen če prejmete upravno odločbo.

Če pravila namembne države članice za določeno blago predvidevajo postopek predhodne odobritve, bi morali vložiti vlogo zanj.

Kakršna koli odločitev o izključitvi ali odstranitvi blaga s trga le na podlagi tega, da blago nima predhodne odobritve, ne pomeni odločbe, za katero se uporablja Uredba (EU) 2019/515. Pravilo, ki določa predhodno odobritev, samo po sebi ne pomeni tehničnega pravila v smislu Uredbe: niti ne določa zahtevanih značilnosti blaga niti ne nalaga drugih zahtev, ki vplivajo na življenjski cikel blaga.

Vendar pa je odločba o zavrnitvi obvezne predhodne odobritve blaga na podlagi nacionalnega tehničnega pravila upravna odločba.

→ **Ali je treba v namembni državi članici ponoviti celoten postopek predhodne odobritve, če ima blago predhodno odobritev v državi članici porekla?**

Države članice ne bi smele zavračati priznavanja poročil o preizkusih in potrdil, ki jih v skladu z zakonodajo Unije izdajo drugi organi za ugotavljanje skladnosti. Organi bi se morali izogibati podvajanju preizkusov in postopkov, ki so že bili opravljeni v drugi državi članici, in bi morali ustrezno upoštevati vsebino predloženih poročil o preizkusih ali potrdil⁴.

Zato morajo pristojni organi v namembni državi članici upoštevati vse dokumente, zbrane med postopkom predhodne odobritve v državi članici porekla. Posledično bi moral biti postopek predhodne odobritve preprostejši, brez podvojenih kontrol ter ne bi smel biti predolg in predrag.

→ **Kaj pomeni, da se blago „zakonito trži“ v državi članici?**

Blago se zakonito trži v državi članici (državi članici porekla) v naslednjih primerih:

a. Prva možnost:

- blago je v skladu z ustreznimi nacionalnimi tehničnimi pravili, ki se uporabljajo v državi članici porekla, in
- blago je dano na voljo končnim uporabnikom v navedeni državi članici.

Za blago se uporablja načelo vzajemnega priznavanja, le če sta izpolnjeni obe merili.

² Člen 5(3) Uredbe (EU) 2019/515.

³ Uvodna izjava 29 Uredbe (EU) 2019/515.

⁴ Uvodna izjava 30 in člen 5(8) Uredbe (EU) 2019/515.

b. Druga možnost:

- za blago se ne uporablja nobeno nacionalno tehnično pravilo v državi članici porekla in
- blago je dano na voljo končnim uporabnikom v navedeni državi članici.

Če v državi članici porekla ni pravil, ki bi se uporabljala za določeno blago, zadostuje, da je blago dano na voljo končnim uporabnikom v navedeni državi članici, da je upravičeno do vzajemnega priznavanja.

Ali je država porekla blaga pomembna pri določanju, ali se blago zakonito trži v državi članici?

Poreklo blaga pri opredelitvi „zakonitega trženja“ ni pomembno. Kot smo videli, je pomembno, ali je blago skladno s tehničnimi pravili v eni od držav članic (če obstajajo pravila glede določenega blaga) in ali je dano na voljo končnim uporabnikom v navedeni državi članici. Če blago izpolnjuje obe merili, se lahko uveljavlja načelo vzajemnega priznavanja. Na primer, blago, proizvedeno v tretji državi, ki je v skladu s tehničnimi pravili ene od držav članic in je dano na voljo končnim uporabnikom v navedeni državi članici, je upravičeno do vzajemnega priznavanja.

Zahteva glede porekla blaga je pomembna le, če se blago zakonito trži v državi Efte, ki je pogodbenica Sporazuma EGP. Te države so Islandija, Lihtenštajn in Norveška. Blago, ki se zakonito trži v teh državah, mora tudi izvirati iz države, ki je ena od pogodbenic Sporazuma EGP. Natančneje, izvirati mora iz države EU ali iz Islandije, Lihtenštajna ali Norveške.

→ Kje lahko izveste, katera pravila veljajo za blago v drugi državi članici?

Obrne se lahko na kontaktne točke za proizvode v kateri koli državi članici ali obiščete njihovo spletno mesto. Kontaktne točke za proizvode na zahteve odgovorijo v 15 delovnih dneh po njihovem prejemu. Kontaktni podatki kontaktnih točk za proizvode so na voljo na spletnem mestu Evropske komisije: https://ec.europa.eu/growth/single-market/goods/free-movement-sectors/mutual-recognition/contacts-list_sl.

Ocena blaga na podlagi Uredbe (EU) 2019/515

→ Kako veste, ali organi ocenjujejo blago, ki ste ga dali na trg v namembni državi članici?

Organi bodo pisno stopili v stik z vami (npr. po elektronski pošti), ko se bodo odločili za oceno blaga v skladu z Uredbo (EU) 2019/515. Obvestili vas bodo o naslednjem⁵:

- katero blago nameravajo oceniti;
- katera nacionalna tehnična pravila ali postopek predhodne odobritve se uporabljajo, in
- o možnosti, da organom za namene ocenjevanja predložite izjavo o vzajemnem priznavanju.

⁵ Člen 5(1) Uredbe (EU) 2019/515.

→ Kaj je izjava o vzajemnem priznavanju?

Izjava o vzajemnem priznavanju⁶ je vaša izjava, da se blago zakonito trži v eni od držav članic, ki se zapiše v standardizirani predlogi za namene vzajemnega priznavanja. Predloga olajša oceno blaga, saj vsebuje vse informacije, pomembne za oceno v skladu z Uredbo (EU) 2019/515. Predlogo izpolnite in podpišete, pri čemer ste odgovorni za informacije, navedene v njej.

Standardizirana predloga je na voljo v vseh uradnih jezikih EU na naslednjem spletnem naslovu: <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/40922?locale=sl>.

Predloga ima dva dela:

- del I – opis blaga;
- del II – informacije o dajanju blaga na trg.

Izjava o vzajemnem priznavanju bi morala vedno vsebovati točne in popolne informacije o blagu. Zato bi jo bilo treba posodabljanje, da bi odražala spremembe, na primer spremembe ustreznih nacionalnih tehničnih pravil⁷.

Izjavo o vzajemnem priznavanju je mogoče javno objaviti na spletu za namene ocene blaga, če je vrsta blaga zlahka prepoznavna in je izjava lahko dostopna⁸.

Kaj se zgodi, če se tehnična pravila, ki veljajo za blago, v državi članici porekla spremenijo in blago ni več skladno z navedenimi pravili? Ali morate spremeniti značilnosti blaga?

Spremembe nacionalnih pravil lahko zahtevajo tudi spremembe blaga. Če določeno blago izpolnjuje spremenjene tehnične zahteve, se ga ne bi smelo spreminjati. Če pa blago ne izpolnjuje več nacionalnih pravil države članice, v kateri se blago zakonito trži, ker so bila taka pravila spremenjena, bo treba blago spremeniti tako, da bo skladno z zakonodajo države članice, v kateri se je zakonito trži.

→ Katera dokazila bi bilo treba predložiti organom skupaj z izjavo o vzajemnem priznavanju?

Dokumenti, ki jih predložite z izjavo o vzajemnem priznavanju, bi morali podpirati informacije, ki ste jih navedli v izjavi.

Kakršna koli dokazila, kot so račun za izdelek, oznaka izdelka, katalog z dokazilom o datumu, prodajna ali davčna evidenca, registracije, licence, obvestila organom ali od organov, potrdila, izpiski iz javnih evidenc itd., bi bilo treba šteti kot primerna za dokazovanje zakonitega trženja izdelka v drugi državi članici.

Če med ocenjevanjem blaga predložite izjavo o vzajemnem priznavanju in podporna dokazila, ki so potrebna, da se preverijo v njej navedene informacije, organ od vas ne bi smel zahtevati nobenega drugega dodatnega dokazila. To bi moralo biti zadostno dokazilo, da se blago zakonito trži v drugi državi članici⁹.

⁶ Več informacij je na voljo na spletnem naslovu: https://europa.eu/youreurope/business/product-requirements/compliance/declaration-mutual-recognition/index_sl.htm.

⁷ Uvodna izjava 19 Uredbe (EU) 2019/515.

⁸ Člen 4(4) Uredbe (EU) 2019/515.

⁹ Člen 5(4) Uredbe (EU) 2019/515.

→ Kaj storiti, če po telefonu izveste, da je dostop do trga za vaše blago omejen ali zavrjen?

V skladu z Uredbo (EU) 2019/515 ima lahko samo posamezna upravna odločba pravni učinek omejitve ali zavrnitve dostopa do trga za blago, ki se zakonito trži v drugi državi članici.

Kot je pojasnjeno zgoraj, lahko blago še naprej dajete na trg v namembni državi članici, razen če prejmete upravno odločbo o omejitvi ali zavrnitvi dostopa do trga za navedeno blago¹⁰. To pravilo se ne uporablja, kadar se ocena izvaja v okviru postopka predhodne odobritve ali kadar pristojni organ začasno prekliče dajanje blaga, ki je predmet navedene ocene, na trg.

→ Kakšna sta namen in postopek ocenjevanja blaga?

Ker bi morale biti upravne odločbe o omejitvi ali zavrnitvi dostopa do trga za blago, ki se že zakonito trži v drugi državi članici, izjeme od temeljnega načela prostega pretoka blaga, je treba zagotoviti, da take odločbe upoštevajo obstoječe obveznosti, ki izhajajo iz načela vzajemnega priznavanja¹¹.

Namen ocene v skladu z Uredbo (EU) 2019/515 je ugotoviti:

- ✓ ali se blago zakonito trži v drugi državi članici in
- ✓ ali so legitimni javni interesi, ki jih zajemajo nacionalna tehnična pravila, ustrezno zaščiteni.¹²

→ Kako organi ocenjujejo blago, ki ima v državi članici, kjer se zakonito trži (država članica porekla), drugačno embalažo ali ime kot v namembni državi članici?

Blago, ki ga eno podjetje proizvaja za prodajo pod blagovno znamko drugega podjetja, se imenuje izdelek zasebne blagovne znamke.

Če se izdelek zasebne blagovne znamke da samo na nacionalni trg, ne da bi bil najprej dan na voljo končnim uporabnikom v drugi državi članici, se Uredba (EU) 2019/515 seveda ne uporablja. Če lahko dokažete, da gre za „blago te vrste“, ki se zakonito trži v drugi državi članici, pa se uporablja vzajemno priznavanje.

Na primer enaka vrsta blaga, npr. kruh, ki ga proizvaja isti proizvajalec na podlagi istega recepta in z enakimi sestavinami, vendar ima različno embalažo glede na državo članico, v kateri se bo tržil (npr. modra embalaža v eni državi in zelena v drugi), z oznako v različnih jezikih ali pod drugim imenom. Embalažo lahko na primer spremenite, da bo ustrezala jezikovnim zahtevam v namembni državi članici, namesto da bi na blago dodali dodatno etiketo. Barva embalaže ali ime se lahko razlikujeta zaradi različnih želja potrošnikov v različnih državah ali različnih blagovnih znamk istega izdelka. V takih primerih se uporablja vzajemno priznavanje. Enaka embalaža bi verjetno olajšala identifikacijo blaga med ocenjevanjem, vendar je na tem mestu potrebna bolj poglobljena analiza (npr. primerjava sestavin na etiketi modre in zelene embalaže).

Pri tem je treba poudariti tudi, da morate v tej situaciji predložiti tudi vsa ustrezna dokazila, potrebna za dokazovanje, da gre kljub različnemu imenu in embalaži za blago iste vrste (dokazila lahko na primer vključujejo fotografijo obeh vrst embalaže in kratko pojasnilo; fotografijo etiket z obeh različnih embalaž, s katere je razvidno, da so vse sestavine enake).

Upravna odločba

¹⁰ Člen 5(3) Uredbe (EU) 2019/515.

¹¹ Uvodna izjava 28 Uredbe (EU) 2019/515.

¹² Člen 5(1) Uredbe (EU) 2019/515.

Podlaga za upravno odločbo je nacionalno tehnično pravilo, ki se uporablja v namembni državi članici. Neposredni ali posredni učinek upravnih odločb je omejitev ali zavrnitev dostopa do trga. Pojem „upravna odločba“ vključuje vsak upravni ukrep, ki temelji na nacionalnem tehničnem pravilu in ima enak ali bistveno enak pravni učinek, tj. omejitev ali zavrnitev dostopa do trga¹³.

V upravni odločbi morajo biti dovolj podrobno navedeni razlogi za zavrnitev ali omejitev dostopa do trga. To omogoča oceno, ali je odločba združljiva z načelom vzajemnega priznavanja in Uredbo (EU) 2019/515. Upravna odločba mora zlasti vključevati¹⁴:

- a) nacionalno tehnično pravilo, na katerem temelji upravna odločba;
- b) legitimne razloge v javnem interesu, ki upravičujejo uporabo nacionalnega tehničnega pravila, na katerem temelji upravna odločba;
- c) tehnične ali znanstvene dokaze, ki jih je upošteval pristojni organ, vključno z morebitnimi pomembnimi tehničnimi razvojnimi dosežki, do katerih je prišlo od začetka veljavnosti nacionalnega tehničnega pravila;
- d) povzetek vseh utemeljitev, ki ste jih predložili in so pomembne za oceno, ali se blago zakonito trži in ali je legitimni javni interes, ki ga zajema veljavno nacionalno tehnično pravilo, ustrezno zaščiten, ob upoštevanju značilnosti zadevnega blaga, in
- e) dokazila, da je upravna odločba primerna za uresničevanje zastavljenega cilja in ne presega tistega, kar je potrebno za dosego navedenega cilja.

V upravni odločbi morajo biti navedena pravna sredstva, ki jih omogoča nacionalno tehnično pravilo, in roki, ki se uporabljajo za navedena pravna sredstva. Poleg tega mora biti v njej navedeno, da lahko gospodarski subjekti uporabijo mrežo SOLVIT in postopek reševanja težav, določen v Uredbi (EU) 2019/515¹⁵.

→ Kakšne so vaše možnosti, če se ne strinjate z razlogi, navedenimi v upravni odločbi?

V upravni odločbi boste obveščeni o pravnih sredstvih, ki so na voljo v nacionalnem pravnem sistemu, in možnosti uporabe postopka SOLVIT.

Če niste zadovoljni z upravno odločbo, jo čim prej predložite mreži SOLVIT. V skladu z Uredbo (EU) 2019/515 je namen postopka reševanja težav SOLVIT zagotoviti podjetju prijazno alternativo za gospodarske subjekte, ki želijo izpodbijati upravne odločbe o omejitvi ali zavrnitvi dostopa do trga za blago. V postopku reševanja težav SOLVIT se lahko zaprosi za mnenje Evropske komisije.

¹³ Člen 2(1) Uredbe (EU) 2019/515.

¹⁴ Člen 5(10) in (11) Uredbe (EU) 2019/515.

¹⁵ Člen 5(12) Uredbe (EU) 2019/515.